

Олеся ДИШКО,

orcid.org/0000-0002-1310-6950

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри фізичної культури

Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

(Луцьк, Україна) *odyshko@lpc.ukr.education*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ТУРИЗМУ В ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті аналізується проблема підготовки майбутніх фахівців фізичної культури (студентів коледжу) до використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності в контексті новітніх тенденцій розвитку вітчизняної освіти, євроінтеграційних процесів в нашій державі та адаптації української освіти до європейської освітньої системи, а також сучасних вимог до кваліфікації та компетентностей молодих фахівців на ринку праці в Україні. Утверджується думка, що засоби туризму можуть бути ефективним інструментом покращення рухової активності школярів та їхнього емоційного стану в умовах підвищеного стресу, що особливо актуально в сучасних українських реаліях. Водночас подібний вплив засоби туризму справлятимуть і на студентів у процесі практичної підготовки щодо набуття ними відповідних професійних компетентностей. Аналізується фахова література з теми для підтвердження актуальності обраної для дослідження проблеми. У зв'язку з цим ставиться мета дослідження – визначити необхідний науково-педагогічний інструментарій, за допомогою якого у студентів, майбутніх учителів фізичної культури, формуватимуться потрібні компетентності щодо використання в їхній подальшій професійній діяльності засобів туризму в межах оздоровчо-рекреаційної діяльності. Описується проведене дослідження, яке полягало в опитуванні здобувачів освіти та опрацюванні результатів анкетування. Під час дослідження, в якому брали участь 57 здобувачів освіти, їм було запропоновано оцінити їхній власний рівень професійних компетентностей щодо використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності, а також рівень готовності до організації та проведення туристичних походів з оздоровчо-рекреаційною метою. Аналіз відповідей засвідчив, що студенти оцінили як середній і рівень сформованості компетентностей щодо використання засобів туризму, і рівень готовності до організації та проведення туристичних походів. Цей результат зумовив доцільність проведення другого етапу анкетування з метою вдосконалення освітнього процесу та підвищення мотивації до використання засобів туризму в майбутніх фахівців фізичної культури. Відтак було запропоновано відповісти на запитання про найбільш цікавий для студентів спосіб вивчення матеріалу з відповідною тематикою. Опитування показало, що 47,4% студентів надали перевагу лекції-візуалізації, 28,1% – інформаційній лекції, 24,5% – лекції-дискусії. Водночас аналіз відповідей на питання про форми опанування навчального матеріалу, що можуть сприяти розширенню компетентностей у сфері туризму, засвідчив, що 96,5% респондентів обрали зустрічі з туристами-практиками. Робиться висновок про те, що доцільно трансформувати освітній процес, зважаючи на результати опитування і думку студентів, задля вдосконалення їхньої професійної підготовки.

Ключові слова: майбутні вчителі фізичної культури, оздоровчо-рекреаційна діяльність, засоби туризму, форми опанування навчального матеріалу, рівень сформованості компетентностей, рівень готовності.

Olesia DYSHKO,

orcid.org/0000-0002-1310-6950

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of Physical Education

Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"

(Lutsk, Ukraine) *odyshko@lpc.ukr.education*

TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL CULTURE FOR THE USE OF TOURISM IN HEALTH AND RECREATION ACTIVITIES

The article analyzes the problem of training future specialists in Physical Culture (college students) to use the means of tourism in health and recreational activities in the context of the latest trends in the development of national education, European integration processes in our country and the adaptation of Ukrainian education to the European educational system, as well as modern qualification requirements and competencies of young specialists on the labor market in Ukraine. The opinion is asserted that the means of tourism can be an effective tool for improving the motor activity of schoolchildren and their emotional state in conditions of increased stress, which is especially relevant in modern Ukrainian realities. At the same time, the means of tourism will have a similar effect on students in the process

of practical training for their acquisition of relevant professional competencies. Professional literature on the topic is analyzed to confirm the relevance of the problem chosen for research. In this regard, the goal of the research is to determine the necessary scientific and pedagogical toolkit, with the help of which students, future teachers of Physical Education, will develop the necessary competences regarding the use of tourism resources within the scope of health and recreation activities in their further professional activities. The conducted research is described, which consisted in surveying education seekers and processing the results of the questionnaire. During the study, in which 57 students took part, they were asked to evaluate their own level of professional competences regarding the use of tourism tools in health and recreation activities, as well as the level of readiness to organize and conduct tourist trips for health and recreation purposes. The analysis of the answers showed that the students rated as average the level of formation of competences regarding the use of tourism tools, and the level of readiness to organize and conduct tourist trips. This result led to the expediency of conducting the second stage of the questionnaire in order to improve the educational process and increase the motivation to use the means of tourism among future physical culture specialists. Therefore, it was suggested to answer the question about the most interesting way for students to study the material with the corresponding topic. The survey showed that 47.4% of students preferred visualization lectures, 28.1% – informative lectures, and 24.5% – discussion lectures. At the same time, the analysis of the answers to the questions about the forms of mastering educational material that can contribute to the expansion of competences in the field of tourism showed that 96.5% of respondents chose meetings with practicing tourists. It is concluded that it is advisable to transform the educational process, taking into account the results of the survey and the opinion of students, in order to improve their professional training.

Key words: *future teachers of Physical Culture, health and recreation activities, means of tourism, forms of mastering educational material, level of competence formation, level of readiness.*

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні, незважаючи на бойові дії, тривають євроінтеграційні процеси, які зумовлюють необхідність реалізації спільної європейської політики у сфері освіти щодо підготовки висококваліфікованих фахівців. Критичний аналіз здобутків освіти нашої країни та адаптація європейської освітньої системи до національних потреб дозволить розвивати позитивні тенденції в освітньому процесі вітчизняних закладів освіти в контексті новітніх трансформацій. Вимоги сучасного суспільства щодо конкурентоздатних фахівців, зокрема у сфері фізичної культури, вимагають пошуку нових шляхів їхнього всебічного вдосконалення. Реформування фізкультурної освіти спрямоване на підготовку спеціаліста, який зміг би швидко адаптуватися до нових реалій, ухвалювати адекватні рішення, мав би широку професійну компетенцію, тобто не лише глибокі спортивно-педагогічні знання та практичні навички з певних видів спорту, а й здатність кваліфіковано застосовувати їх у професійній діяльності.

Сучасний ринок праці об'єктивно вимагає від молодшої особистості постійного розвитку, що забезпечував би конкурентоспроможність фахівця вже на початку його професійної діяльності та максимальні шанси на працевлаштування і професійну самореалізацію. Це пов'язано з тим, що конкуренція на ринку, зокрема фізкультурно-спортивних послуг, щороку збільшується. Причому в умовах інноваційної моделі розвитку сучасної економіки попитом на ринку праці користуються фахівці, які вміють нестандартно мислити, творчо застосовувати знання у складних виробничих і соціальних обставинах (Квасниця, 2022).

Як слушно зауважує Н. Крутогорська, «сучасна школа потребує вчителя з творчим науково-педагогічним мисленням, з високою професійною мобільністю, здатного працювати не лише на уроці фізкультури, а й поза межами класу, школи – під час проведення фізкультурно-масової, оздоровчої, спортивної роботи, готового до самостійного інноваційного пошуку» (Крутогорська, 2010).

Важливою складовою професійної підготовки кваліфікованих фахівців з фізичної культури є рівень сформованості професійних компетентностей щодо покращення рухової активності та емоційного стану школярів в умовах підвищеного стресу. Одним з інструментів розв'язання цієї проблеми може стати застосування засобів туризму, по-перше, як виду оздоровчо-рекреаційної діяльності, а по-друге, як інструменту мотивації.

Аналіз попередніх досліджень. Науковці неодноразово зверталися до питання різнобічної професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури, що доводить актуальність цієї теми досліджень. Зокрема, проблемі активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності студентів присвячені дослідження Н. Гук, яка описала організаційну модель підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та туризму до спортивно-туристичної роботи (Гук, 2018); О. Дишко, В. Ковальчук, М. Палюх, А. Чиж аналізували туристичний водний похід у системі практичної підготовки бакалаврів з фізичної культури і спорту (Дишко, 2021); Т. Блистів, К. Левінська, В. Гураль, І. Блистів описували побудову оздоровчих програм засобами туризму як чинник активізації рекреаційної діяльності студентської молоді (Блистів, 2022); Л. Чалій досліджувала формування готовності

майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи з туризму (Чалій, 2017). Як видно, чимало фахівців приділили увагу власне запровадженню елементів туристичної роботи у підготовку спеціалістів з фізкультури. Однак деякі аспекти використання засобів туризму у процесі підготовки майбутніх фахівців фізичної культури до оздоровчо-рекреаційної діяльності науковцями не досліджені повною мірою.

Мета дослідження – визначити науково-педагогічний інструментарій формування в майбутніх учителів фізичної культури компетентностей щодо використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Очевидно, що сучасна підготовка майбутніх учителів фізичної культури має комплексний характер. Як вказує П. Рибалко, готовність майбутніх фахівців з фізичної культури до професійної діяльності є цілісним проявом особистості, комплексом необхідних знань, умінь і здібностей, результатом професійної освіти та виховання, соціальної зрілості особистості, компонентами якої є відповідна психологічна, науково-теоретична, практична, фізична й психофізична готовність (Рибалко, 2019).

Ю. Ковальова визначає професійну підготовку як цілу систему організаційних та педагогічних заходів, які забезпечують оволодіння професійними знаннями, вміннями, навичками та практичним досвідом, який доцільно поєднувати з вихованням особистості майбутнього вчителя фізичної культури, формуванням його психологічної готовності до задач педагогічної діяльності (Ковальова, 215).

Слушною є думка Т. Лози про те, що необхідною умовою підвищення ефективності навчання майбутніх фахівців у ЗВО є формування в них готовності до обраної майбутньої професійної діяльності (Лоза, 2015). Отже, використання у процесі фізичного виховання науково-обґрунтованих інноваційних та оздоровчих методик, програм, технологій нині є надзвичайно актуальним. Водночас авторка підкреслює наявність низки суперечностей між певними факторами, які вимагають нагального подолання. Це, зокрема, між 1) сучасними вимогами до здоров'я, розумової та фізичної працездатності, фізичної підготовленості майбутніх спеціалістів і реальним станом їхнього мотиваційно-ціннісного ставлення до здорового способу життя, здатністю до виконання майбутніх професійних обов'язків; 2) об'єктивною необхідністю впровадження системи сучасного науково-методичного забезпечення навчання студентів у процесі використання методик, які спрямовані

на покращення фізичної працездатності на заняттях з фізичного виховання, та наявністю розрізних безсистемних і неузгоджених знань з цього питання; 3) необхідністю узгодження форм, методів і засобів навчання з вимогами часу та перевантаженням традиційних підходів у навчанні студентів на заняттях з фізичного виховання (Лоза, 2015).

З позиції компетентнісного підходу професійну підготовку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інноваційного освітньо-інформаційного простору розглянула О. Отравенко. Вона характеризує її, з одного боку, як «складну багатогранну систему, яка спрямована на здобуття та розвиток достатнього для продуктивної креативної професійної діяльності рівня компетентності у процесі навчання у закладі вищої освіти і практичній діяльності», а з іншого – як «систему організаційних і педагогічних заходів, які забезпечують формування в особистості професійної спрямованості знань, умінь, навичок, володіння сучасними фізкультурно-оздоровчими, інноваційними та інформаційними технологіями, професійної готовності до певної діяльності та професійної взаємодії» (Отравенко, 2019). За такої комплексності та системності цілком органічним є запровадження рекреаційно-оздоровчої діяльності.

Рекреаційно-оздоровчу діяльність О. Андреева, М. Дутчак та О. Благій тлумачать як процес взаємодії людини з довкіллям, завдяки якому вона «досягає свідомо поставленої мети, що виникла внаслідок появи потреби в активному відпочинку, отриманні задоволення, оздоровленні, відновленні фізичних та духовних сил у вільний або спеціально визначений час, що стимулює рухову та соціальну активність і створює оптимальні умови для творчого самовираження особистості» (Андреева, 2020).

Аналіз наукових теоретичних та емпіричних досліджень дозволив науковцям стверджувати, що туризм є чи не найбільш популярним видом рухової активності серед студентів. Це доступний усім вид оздоровчо-рекреаційної діяльності, що реалізується в природному середовищі та не потребує значних матеріальних витрат, водночас задовольняючи потреби людини у спілкуванні (Блистів, 2022).

Як відомо, туризм – один із видів активного відпочинку, який має оздоровчу дію, позитивно впливає на фізичний та емоційний стан людини, на її працездатність і сприяє вдосконаленню фізичних якостей. Заняття туризмом переважно проводять на відкритому повітрі. Вони мають помірні, регульовані фізичні навантаження, що сприяє покращенню стану серцево-судинної сис-

теми (Дем'янчук, 2018). У великому арсеналі засобів оздоровчої рухової активності туризм посідає особливе місце передусім як комплексний засіб різнобічного розвитку особистості, формування духовно-моральних цінностей, фізичного вдосконалення, соціалізації та професійного самовизначення (Дем'янчук, 2018).

Зважаючи на все вище викладене, нами було проведено дослідження щодо рівня сформованості у майбутніх фахівців із фізичної культури професійних компетентностей щодо використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності. Ми опитали 57 здобувачів освіти третіх курсів, які навчаються в коледжі, і з'ясували, що їхній рівень з цього критерію відповідає середньому (54,4%). У більшості студентів (56,1%) рівень готовності до організації та проведення туристичних походів з оздоровчо-рекреаційною метою також виявився середнім.

Задля вдосконалення освітнього процесу (як лекційних, так і практичних занять) і підвищення в майбутніх фахівців фізичної культури мотивації до використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності було запропоновано відповіді на запитання про найбільш цікавий для них спосіб подання навчального матеріалу. При цьому відповіді розподілилися таким чином: 47,4% опитаних студентів обрали лекцію-візуалізацію, 28,1% – інформаційну лекцію, 24,5% – лекцію-дискусію.

Формами організації освітнього процесу, що забезпечують підготовку здобувачів освіти до оздоровчо-рекреаційної діяльності, зокрема вивчення засобів туризму, є лекції, практичні та семінарські заняття, а також самостійна й індивідуальна робота. У межах цих форм можуть застосовуватися класичні та новітні методи – ділові ігри, проекти, тести, змагання, дискусії, вікторини тощо. Як зазначає Н. Гук, на лекціях студенти знайомляться з методичними основами організації та проведення туристичної роботи; завданнями, формами та особливостями спортивно-оздоровчого туризму; особливостями проведення туристичних походів різного типу, правилами організації та проведення спортивних походів, масових туристичних заходів (Гук, 2018).

Зрозуміло, що без практичної підготовки повноцінного освітнього процесу не існує. Практичні заняття з туристської тематики мають на меті розвинути систему важливих спеціальних організаційних навичок. Зокрема щодо розроблення та керування туристичними походами, використання картографічних документів для орієнтування, розроблення меню для харчування учасни-

ків туристських походів, облаштування бівуаку, правильного поведіння у критичних ситуаціях та вміння підтримувати сприятливий психологічний клімат у туристській групі (Дишко, 2021).

Як свідчить практика, дієвими методичними засобами навчання, які покликані формувати практичний досвід з питань організації та проведення туристських заходів у стаціонарних та польових умовах, є ігри. Зосібна Л. Чалій пропонує ділові ігри («Туристський захід у позакласній роботі», ситуаційна гра «Мікрофон» з моделюванням підготовки масового заходу з туризму), професійні тренінги («Я – керівник туристського походу»), «круглий стіл» (напр., для підбиття підсумків проведеного заходу; він є обов'язковим після будь-якого походу), «мозковий штурм» як засіб вирішення проблемної ситуації (напр., «Неправильний розрахунок продуктів харчування, шляхи виходу зі ситуації»), захист власних проєктів для перевірки технічної підготовленості (планування смуги перешкод, розроблення й організації туристського заходу) (Чалій, 2017). Усі ці складові методики доцільно застосовувати у процесі вивчення майбутніми фахівцями з фізичної культури специфіки туризму, моделюючи різні ситуації (у спрощених та ускладнених умовах).

Аналіз відповідей на питання про форми подання навчального матеріалу, що можуть сприяти розширенню ваших компетентностей у сфері туризму засвідчив, що респонденти майже одногосно (96,5%) обрали зустрічі з туристами-практиками. Підкреслимо, що саме цю форму ми розпочали активно впроваджувати в освітній процес підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури. В інших відповідях зазначалося про участь в організації походів, подорожей та плануванні туристських маршрутів з оздоровчо-спортивного туризму.

Вочевидь, якісна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури до використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності має містити мотиваційний, змістовий та практичний компоненти, ґрунтуватися на нових нестандартних підходах подання інформації, а також зважати на напрацювання теоретиків і практиків щодо вибору змісту, методів та форм занять.

Висновок. Таким чином, рівень сформованості професійних компетентностей здобувачів освіти (студентів коледжу) до використання засобів туризму в оздоровчо-рекреаційній діяльності виявився середнім. Задля вдосконалення підготовки майбутніх фахівців фізичної культури, зважаючи на думку студентів, доцільно запроваджувати передовсім лекції-візуалізації,

інформаційні лекції, лекції-дискусії, а на практичні заняття із планування, організації та проведення туристичних походів різних видів залучати туристів-практиків.

Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо в дослідженні різних форм позааудиторної туристичної діяльності майбутніх фахівців фізичної культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреева О., Дутчак М., Благий О. Теоретичні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2020. № 2. С. 59–66.
2. Блистів Т., Левінська К., Гураль В., Блистів І. Побудова оздоровчих програм засобами туризму як чинник активізації рекреаційної діяльності студентської молоді. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення* : зб. матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції (7–8 жовтня 2022 року, м. Львів). Львів, 2022. С. 223–226.
3. Гук Н.А. Організаційна модель підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та туризму до спортивно-туристичної роботи. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (62) С. 582–586.
4. Дем'янчук О., Альошина А. Особливості застосування занять оздоровчо-рекреаційної рухової активності зі школярами з використанням засобів спортивного туризму. 2018. URL: <http://sportvisnyk.vnu.edu.ua/index.php/sportvisnyk/article/download/682/671>. (дата звернення: 18.09.2023)
5. Дишко О.Л., Ковальчук В.В., Палюх М.М., Чиж А.Г. Туристичний водний похід у системі практичної підготовки бакалаврів з фізичної культури і спорту. *Академічні студії*. Луцьк, 2021. С. 33–43.
6. Квасниця І. М., Ференчук Б. М., Цісар В. В., Дмитришин Н. О. Когнітивний компонент у контексті формування конкурентоспроможності майбутнього фахівця фізичної культури і спорту. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2022. Вип. 88. С. 96–100.
7. Ковальова Ю. А. Сутність професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до формування морально-вольових якостей у старшокласників. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2015. Вип. 3К2 (57). С. 162–165.
8. Крутогорська Н. Ю. Підготовка майбутнього вчителя фізичної культури до виховної роботи в школі з формування здорового способу життя. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. Слов'янськ, 2010. Вип. 50 (1). С. 40–51.
9. Лоза Т. О. Обґрунтування необхідності впровадження інноваційних технологій в процес фізичного виховання студентської молоді. *Молодий вчений*. 2015. № 2. С. 197–500.
10. Отравенко О. В. Інноваційні методи навчання як основа якісної професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. *Open educational e-environment of modern University, special edition*. 2019. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/oeemu_2019_spetsvip_23.pdf (дата звернення: 17.09.2023)
11. Рибалко П. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до подальшої фахової діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 9 (93). С. 235–244.
12. Чалій Л. В. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи з туризму : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Луцьк, 2017. URL: http://www.rshu.edu.ua/images/afto/d_003.pdf (дата звернення: 20.09.2023)

REFERENCES

1. Andryeyeva O., Dutchak M., Blahiy O. (2020) Teoretychni zasady ozdorovcho-rekreatsiynoyi rukhovoyi aktyvnosti riznykh hrup naseleння [Theoretical principles of health and recreational physical activity of different population groups]. *Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya i sportu*. № 2. S. 59–66. [in Ukrainian].
2. Blystiv T., Levinska K., Hural V., Blystiv I. (2022) Pobudova ozdorovchykh prohram zasobamy turyzmu yak chynnyk aktyvizatsiyi rekreatsionoyi diyal'nosti student's'koyi molodi. [Construction of health programs by means of tourism as a factor in activating recreational activities of student youth]. *Problemy aktyvizatsiyi rekreatsionno-ozdorovchoyi diyal'nosti naseleння* : zb. materialiv KHIII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi (7–8 zhovtnya 2022 roku, m. L'viv). L'viv. S. 223–226. [in Ukrainian].
3. Huk N.A. (2018) Orhanizatsiyna model' pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv fizychnoyi kul'tury ta turyzmu do sportyvo-turystychnoyi roboty. [Organizational model of training future specialists in physical culture and tourism for sports and tourism work]. *Molodyy vchenyy*. № 10 (62). S. 582–586. [in Ukrainian].
4. Demyanchuk O., Alohyna A. (2018) Osoblyvosti zastosuvannya zanyat' ozdorovcho-rekreatsiynoyi rukhovoyi aktyvnosti zi shkolyarom z vykorystannyam zasobiv sportyvnoho turyzmu. [Peculiarities of the use of health and recreational motor activity classes with schoolchildren using sports tourism tools]. URL: <http://sportvisnyk.vnu.edu.ua/index.php/sportvisnyk/article/download/682/671> [in Ukrainian].
5. Dyshko O.L., Kovalchuk V.V., Palyukh M.M., Chyzh A.H. (2021) Turystychnyy vodnyy pokhid u systemi praktychnoyi pidhotovky bakalavriv z fizychnoyi kultury i sportu. [Tourist water trip in the system of practical training of bachelors in physical culture and sports]. *Akademichni studiyi*. Lutsk. S. 33–43. [in Ukrainian].
6. Kvasnytsya I. M., Ferenchuk B. M., Tsisar V. V., Dmytryshyn N. O. (2022). Kohnityvnyy komponent u konteksti formuvannya konkurentospromozhnosti maybutn'oho fakhivtsya fizychnoyi kul'tury i sportu. [Cognitive component in the context of forming the competitiveness of a future specialist in physical education and sports]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Seriya 5. Pedahohichni nauky: realiyi ta perspektyvy*. Vyp. 88. S. 96–100. [in Ukrainian].

7. Kovalova YU. A. (2015) Sutnist profesiynoyi pidhotovky maybutn'oho vchytelya fizychnoyi kul'tury do formuvannya moralno-volovykh yakostey u starshoklasnykiv. [The essence of professional training of the future teacher of physical education for the formation of moral and volitional qualities in high school students]. Naukovyy chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury (fizychna kul'tura i sport). Vyp. 3K2 (57). S. 162–165. [in Ukrainian].

8. Krutohorska N. YU. (2010) Pidhotovka maybutnoho vchytelya fizychnoyi kultury do vykhovnoyi roboty v shkoli z formuvannya zdorovoho sposobu zhyttya. [Preparation of the future teacher of physical culture for educational work in the school on the formation of a healthy lifestyle]. Humanizatsiya navchal'no-vykhovnoho protsesu. Slovyansk. Vyp. 50 (1). S. 40–51. [in Ukrainian].

9. Loza T. O. (2015) Obgruntuvannya neobkhidnosti vprovadzhennya innovatsiynykh tekhnolohiy v protses fizychnoho vykhovannya student's'koyi molodi. [Justification of the need to introduce innovative technologies in the process of physical education of student youth]. Molodyy vcheny. № 2. S. 197–200. [in Ukrainian].

10. Otravenko O. V. (2019) Innovatsiyni metody navchannya yak osnova yakisnoyi profesiynoyi pidhotovky maybutn'oho vchytelya fizychnoyi kultury. [Innovative teaching methods as the basis of quality professional training of the future physical culture teacher]. Open educational e-environment of modern University, special edition. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/oeemu_2019_spetsvip_23.pdf. [in Ukrainian].

11. Rybalko P. (2019) Osoblyvosti profesiynoyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv fizychnoyi kul'tury do podal'shoi fakhovoyi diyal'nosti. [Peculiarities of professional training of future physical culture teachers for further professional activity] Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi. № 9 (93). S. 235–244. [in Ukrainian].

12. Chaliy L. V. (2017) Formuvannya hotovnosti maybutnikh uchyteliv fizychnoyi kul'tury do orhanizatsiyi pozaklasnoyi roboty z turyzmu [Formation of readiness of future teachers of physical education to organize extracurricular work on tourism] : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04. Lutsk. URL: http://www.rshu.edu.ua/images/afto/d_003.pdf. [in Ukrainian].